

POSTANOWIENIE

Dnia 26 stycznia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski (przewodniczący)

SSN Paweł Grzegorzczak (sprawozdawca)

SSN Karol Weitz

w sprawie z powództwa A. M.

przeciwko P. S. i E. S.

o wydanie nieruchomości,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 26 stycznia 2018 r.,

zażalenia powódki

na postanowienie Sądu Okręgowego w K.

z dnia 5 czerwca 2017 r., sygn. akt I 1 WSC (...) (I 1 Ca (...))

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 5 czerwca 2017 r. Sąd Okręgowy w K. odrzucił skargę kasacyjną powódki A. M. od wyroku tego Sądu z dnia 20 stycznia 2017 r. oddalającego apelację stron od wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 6 września 2016 r. w sprawie o nakazanie i zaniechanie. Sąd wskazał, że skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu jako niedopuszczalna, ponieważ wartość przedmiotu zaskarżenia wynosiła - jak wskazała skarżąca - 1000 zł, a zatem sytuowała się poniżej dolnego progu dopuszczalności skargi kasacyjnej (art. 398² § 1 w związku z art. 398⁶ § 2 k.p.c.).

Postanowienie to zaskarżyła zażaleniem powódka, zarzucając naruszenie art. 398² § 1, art. 398⁶ § 2 i art. 233 k.p.c. przez przyjęcie, że sprawa ma charakter majątkowy, podczas gdy ma ona charakter niemajątkowy, jako niezwiązana z ekonomicznym interesem powódki. Na tej podstawie wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398² k.p.c. w sprawach o prawa majątkowe skarga kasacyjna jest niedopuszczalna, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych. Przedmiotem sprawy są prawa majątkowe, jeżeli zgłoszone żądanie zmierza do ochrony dobra o majątkowym charakterze, służąc realizacji interesów majątkowych. O kwalifikacji tej decyduje typowy interes, jaki realizuje sporne prawo. Za majątkowe uznaje się prawa rzeczowe, wierzytelności opiewające na świadczenia majątkowe, prawa majątkowe małżeńskie i prawa własności intelektualnej (zob. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2005 r., III CZP 111/05, OSNC 2006, nr 11, poz. 183 i z dnia 16 października 2009 r., III CZP 54/09, OSNC 2010, nr 3, poz. 34, oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2012 r., V CSK 291/11, niepubl., z dnia 16 października 2014 r., III CZ 42/14, niepubl., z dnia 28 stycznia 2015 r., II CZ 87/14, niepubl., i z dnia 8 grudnia 2016 r., III CZ 53/16, niepubl.).

Powództwo wytoczone w niniejszej sprawie zmierzało do ochrony przysługującej powódce służebności mieszkania, której treść sprowadzała się do możliwości nieodpłatnego korzystania z nieruchomości – budynku mieszkalnego, inwentarsko-składowego, gospodarczego oraz garażu. Służebność mieszkania jest ograniczonym prawem rzeczowym pozwalającym korzystać - w granicach służebności - z cudzej nieruchomości (*iura in re aliena*). Jako takie, prawo to, podobnie jak inne prawa rzeczowe, posiada obiektywną i wymierną wartość ekonomiczną, także wówczas, gdy zostało ustanowione nieodpłatnie i nie wiąże się z obowiązkiem zapłaty wynagrodzenia. Powództwo zmierzające do ochrony tego prawa przez nakazanie zachowań zgodnych i zakazanie zachowań sprzecznych z jego treścią, służy zatem ochronie prawa majątkowego, a sprawa wszczęta jego wytoczeniem jest sprawą o prawa majątkowe w rozumieniu art. 398² § 1 k.p.c.

(por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2002 r., I CZ 28/02, niepubl., i z dnia 20 czerwca 2008 r., IV CZ 34/08, niepubl.). Oceny tej, wobec konieczności uwzględnienia typowego interesu, jaki realizuje sporne prawo, nie mogło zmienić przekonanie powódki, że spór nie ma dla niej wymiaru ekonomicznego.

Za chybione należało zarazem uznać powołanie się w zażaleniu na wyrażone w orzecznictwie stanowisko, że w sprawach z zakresu prawa rzeczowego, do jakich należy sprawa o ustanowienie służebności, dopuszczalność skargi kasacyjnej nie zależy od wartości przedmiotu zaskarżenia. Pogląd ten znajduje oparcie wprost w art. 519¹ § 1 k.p.c., dotyczy on jednak spraw o ustanowienie służebności drogi koniecznej rozstrzyganych w postępowaniu nieprocesowym, podczas gdy sprawa, w której złożono skargę kasacyjną, należała do drogi procesu cywilnego i w tym trybie została rozpoznana.

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

jw

r.g.